

Datum
2023-12-13

Mottagare
Sweco

Kontaktuppgifter:
Mejl: annelie.rosell@pelagic.se
Mobil: 0725 808 186

Yttrande avseende etableringen av vindkraftparken Bothnia Offshore Sigma

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Våra medlemmar står varje år för ca 90 procent av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta avgränsningsområde.

Eventuell beståndspåverkan

SPF:s främsta farhåga kopplad till en utbyggnad av havsbaserad vindkraft är dess eventuella negativa inverkan på fiskbestånden. Utan framtida välmående fiskbestånd finns ingen framtid för yrkesfiske.

SPF anser därför att det är väsentligt att utreda planerade vindkraftparker inverkan på de fiskbestånd som upprätthåller sig i och kring berörda områden. Vindkraftparker kan medföra bland annat ändrade strömmönster, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar. Dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens beteenden, kanske framför allt vid reproduktion och när den vandrar. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas. SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer, och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt, utreds mycket noggrant i kommande Miljökonsekvensbeskrivning (MKB:n). Det är dessutom av yttersta vikt att inse att olika fiskarter kan reagera olika och att en studie på t.ex. torsk eller ål inte kan översättas till att gälla för sill eller skarpsill.

SPF anser vidare att det är högst väsentligt att säkerställa att etableringen av vindkraftparken och nedläggningen av överföringskablar inte kommer att vara till skada för några lekområden för fisk. Vi konstaterar att vindkraftparken Sigma är planerad att byggas nära Eyrasaltbanken där vi vet med säkerhet att strömmingen leker.

Inverkan på tillträde till fiskeplatser

Utöver vår oro för vindkraftparkernas påverkan på bestånden är vi bekymrade över hur planerade vindkraftparker påverkar våra medlemmars tillträde till fiskevatten. Pelagiskt fiske med trål bedrivs över mycket stora områden, även utanför områden som identifierats som riksintresse för yrkesfisket.

Av erfarenhet från alla tidigare vindkraftparker som anlagts i Nordsjön, Västerhavet och Östersjön vet vi att etablering av vindkraft till havs helt omöjliggör vårt fiske inom vindkraftparkens område. Pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som inte kan samexistera med marina vindkraftverk. Fartygen kan ha en kilometer vajer ute och en nästan lika lång trål bakom sig som sammanlagt kan väga hundratals ton när den är full med fisk. Att väja eller stoppa för ett vindkraftverk t.ex. vid dåligt väder är omöjligt. En vindkraftpark är därför för våra medlemmar att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas.

När effekterna av en planerad vindkraftpark på yrkesfisket analyseras är det mycket viktigt att se till en längre referensperiod eftersom fisket varierar över tid. SPF noterar att Sweco i samrådsunderlaget redogör för registrerade fångstpositioner under perioden 2003–2023

vilket får anses vara en tillräcklig period. Fångstposition är dock inte en relevant uppgift för pelagiskt fiske eftersom den inte ger en fullständig bild av var fisket ägt rum. För att ge en komplett bild av områdets betydelse för yrkesfisket bör miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med en redogörelse av genomförda tråldrag i, och i anslutning till parken. Det finns risk att parkens placering riskerar att bryta vissa fiskemönster. Detta gör också att man kan underskatta värdet av det yrkesfiske som bedrivs inom parkområdet då det kan hänga samman med tråldrag som till en del sträcker sig även utanför parkområdet. Vi anser att fiskets bedrivande, det vill säga genomförda tråldrag, ska visualiseras med hjälp av data från AIS/VMS.

I samrådsunderlaget finns även en kartbild som visar fartygsrörelser/fartygsdensitet i området för den tilltänkta vindkraftparken. Denna bild visar endast två år, vilket inte alltid ger en representativ bild av fiskets bedrivande över tid. SPF anser att denna typ av bild ofta blir missvisande och svårtydbar dels för att den inkluderar både fartygens transportsträckor till/från fiskeplats och själva fisket, men också för att de delar av fisket som bedrivs endast under några månader per år blir underrepresenterat.

Kumulativa effekter

SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftsetableringar i Bottenhavet samt Egentliga Östersjön och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparker kumulativa inverkan på ekosystemet och av framtida möjligheter till fiske i området innan beslut fattas om åtgärder och verksamhet som konkurrerar om utrymme. Det gäller i synnerhet för en verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark. SPF ser det som positivt att den sökande i samrådsunderlaget intygar att kumulativa effekter kommer att beaktas i MKB:n. Vi anser att samtliga planerade parker i Bottenhavet och Egentliga Östersjön under tillståndsprocess ska inkluderas i denna analys och inte bara angränsande parker.

Annelie Rosell, SPF